

„Da se hodi solnce pri zahodu kopat v globoko morje, to je le pravljica,“ rekoč oče. Solnce stoji vedno na jednem in istem mestu, a naša okrogla zemlja se zavrti v štiri in dvajsetih urah jedenkrat okoli svoje osi, in to vrtenje zemlje stori, da vidimo zjutraj solnce vzhajati, opóludne visoko nad nami, in zvečer zopet zahajati na ravno nasprotnoj strani od óne, kjer je bilo zjutraj. In vse to se vidi pri nas, kakor bi se solnce utopilo v morji. Tudi tvoji pojmi o jutranjej rósi so napačni. Resnica je to-le: Kadar po dnevi solnce gorko sije, izpremeni se jeden del vode v soparo, kateri plava nevidno po zraku, a zvečer, po solnčnem zahodu se zrak zopet izhladi, in sopare, ki so po dnevi plavale prosto v zraku, izpremené se zopet v vodo ter se vlegó na različne trave in druge rastline v podobi vodenih kapljic, katere se pri solnčnem vzhodu blesté kakor najlepši biseri.“

„Škoda,“ reče Ivanko, „meni bi bilo ljubše, da bi se hodilo solnce vsak večer kopat v globoko morje, in bi potem vsako jutro vrglo po nekoliko drobnih kapljic po naših livadah.“

Jos. Lavrič.

Kolikor več veljaš, tem raje pomagaj.

Angleški kralj Juraj III. je imel navado, da je za rano vsacega dne jezdil po polji. Med potjo je rad občeval z ljudmi, razgovarjal se z njimi in naj bi bili katerega koli stanú.

Necega dne je jezdil s svojim sinom, kraljevičem Valeškim okolo Vindzora. Tu zapazita v globokej jami kmeta, čegar voz se je bil po jednej strani udril v izvoženi kolovoz. Videla sta, kako se je trudil ubogi kmetič, da bi privzdignil voz ter ga spravil v pravi tir. Kralj ni dolgo premišljeval, hitro je skočil raz konja in za njim tudi njegov sin, katerega je oče z nekoliko besedami k temu izpodbudil. Privežeta konja k drevesu; kralj prime s kmetom udrto kolo, a sin prime za vojnico in po dolgem a velikem trudu posrečilo se jim je spraviti voz na pravi tir.

Utrujena po tem nenavadnem delu in z blatom ometana, veselila sta se s kmetom, da se jim je delo posrečilo, in to tembolj, ker je kmetu njiju pomoč na tem samotnem kraji jako dobro došla. Ko sta si oblačilo osnažila, kolikor se je dalo in se zopet dvignila na svoja konja, prosil ju je kmetič prijazno, naj bi šla z njim do bližnje gostilne ter se okrepečala s čašo piva. Zasmijavši se, zahvalil se je kralj kmetiču za to ponudbo in se izgovarjal, da ga domá njegova žena vže težko pričakuje. Stisnil mu je pri teh besedah par cekinov v roko rekoč, naj jih vzame kot majhen prijateljski dar.

Kmetič ves preplašen v svojem začudenji ni se mogel poprej spametovatí, dokler nista bila kralj in njegov sin vže daleč od njega.

V bližnjem gostilni je pravil potem o teh velikodušnih gospodih, ki sta mu pomagala v njegovej nesreči. Zdjaj še le je zvedel v svoje veliko začudenje, da je bil to kralj s kraljevičem, o katerem so si ljudje več takih dogodbic pripovedovali.

Kmetič je bil na to jako vesel. Takòj je dal jeden del tega denarja, da se napravi gostija, katere naj bi se udeležili vsi navzoči in klicali iz dna svojega srca: „Slava kralju in njegovemu sinu!“

Iz „Češčine“ preložil H. Podkrajšek.